

jaarbericht

2018

samen de wereld winnen

In 2018 heeft KNHM foundation zich ook weer met enorm veel energie ingezet voor burgers die zelf de regie pakken over hun leefomgeving en in hun buurt mooie projecten realiseren. Tijdens zijn kersttoespraak vatte Koning Willem-Alexander voor mij het jaar 2018 goed samen:

"Actieve burgers die het ondanks alle verschillen samen willen bolwerken. Dat is wat ons sterk maakt. We onderschatten vaak de positieve invloed die we met onze bescheiden mogelijkheden als mens kunnen hebben. Juist dicht bij huis wordt de wereld gewonnen. We kunnen samen niet alles, maar wel veel"

Ook KNHM foundation is ervan overtuigd dat mensen zelf hun buurt, hun leefomgeving kunnen veranderen en verbeteren. En samen, met een klein steuntje in de rug van bevlogen professionals, worden hun ideeën en plannen sneller werkelijkheid. Dan kan er worden gepland, gebouwd, gewerkt, gedeeld en genoten. De diversiteit in al die initiatieven die we begeleiden vind ik zo bijzonder. Van het verzorgen van een schoolmoestuin in het Groningse Vriescheloo en het organiseren van een dorpsmusical in het Gelderse Tricht, tot aan het

opzetten van een buurtnetwerk in het Brabantse Uden en een multifunctioneel dorpshuis in het Limburgse Merselo: in heel het land komen mensen steeds meer in actie. En al die mensen brengen beweging in hun eigen leefomgeving. Samen. Want met elkaar kunnen we heel veel.

Actieve burgers op weg helpen hun ideeën en dromen voor hun omgeving waar te maken. Dát blijft ook dit jaar de focus van KNHM foundation. Er zit namelijk zoveel potentie en kwaliteit in mens, buurt en maatschappij. Laten we samen die wereld winnen!

Annemarie Jorritsma
voorzitter KNHM foundation

voor mens, buurt en maatschappij

Mensen kunnen zelf hun leefomgeving veranderen en verbeteren. Actieve burgers brengen beweging in hun leefomgeving.

Als zij omgeven worden door bevlogen professionals worden hun ideeën en plannen sneller werkelijkheid. Als netwerk van professionals helpen wij actieve burgers bij het verbeteren van hun leefomgeving. Onze 400 adviseurs bestaan uit vrijwilligers en medewerkers van Arcadis. Wij werken vanuit provinciale en landelijke adviesteams. Je vindt ons dus door heel Nederland. Elk team beschikt over adviseurs met verschillende achtergronden en een krachtig netwerk dat ingezet kan worden om jouw initiatief beter en sneller te realiseren. Dit alles doen wij via onze vier programma's:

kern met pit
participaties
artcadia
advies

advies

**Zelf de leefomgeving en leefbaarheid verbeteren.
Dat is wat burgerinitiatieven drijft. KNHM gelooft in zelfregie en zit daarom als adviseur aan de keuken-, tuin- of koffietafel.**

Een centraal sportplein voor de wijk. Het restaureren en verbouwen van een oude kerk tot dorpshuis of een supermarkt waar je buurtgenoten kunt ontmoeten bij een kopje koffie. Je handen jeuken om je buurt, wijk of omgeving aan te pakken, maar waar begin je? Hoe maak je als bewonersinitiatief je wens concreet? Hoe krijg je andere partijen enthousiast en trek je ze over de streep? Adviseurs van KNHM foundation denken met je mee, bijvoorbeeld over procedures en regelgeving of over het bijeenbrengen van subsidies en sponsorgelden. Of we fungeren als kritische vriend, die eerlijk aangeeft of jullie plan uitvoerbaar is. KNHM foundation is onafhankelijk en heeft geen inhoudelijk belang bij jouw initiatief. Vanuit deze positie helpen we jouw idee van de grond te krijgen.

Gezamenlijke accommodatie Merselo

Een basisschool naast de sportkantine

Basisschool De Lier staat al meer dan vijftig jaar op de Coppelenberg in Merselo. Maar als het aan de Noord-Limburgse gemeenschap ligt, verhuist de basisschool volgend jaar naar de andere kant van het dorp. Ze willen de school combineren met een multifunctioneel verenigingsgebouw en een sportaccommodatie.

De plannen voor de verhuizing ontstonden toen de dorpsraad zich zes jaar geleden over de exploitatie van de gemeenschappelijke accommodatie boog: een multifunctioneel gebouw met onder meer een voetbal-, tennis- en korfbalvereniging, een jongerensoos en een afdeling van de Katholieke Bond voor Ouderen. John van Dijck, voorzitter van de dorpsraad: "In dezelfde periode bleek dat ook de basisschool ingrijpend moest worden opgeknapt. Toen ontstond al gauw het idee om de accommodaties samen te voegen. Als je minder gebouwen in stand moet houden, hoef je als dorp minder te investeren en ben je jaarlijks minder kosten kwijt aan onderhoud en exploitatie. We zagen direct kansen."

Met de plannen voor gezamenlijke huisvesting spelen de initiatiefnemers in op het nieuwe accommodatiebeleid van de gemeente Venray. De gemeente wil dat dorp- of wijkcentra zich in de toekomst zelf kunnen bedruipen. Om dat ook in Merselo mogelijk te maken, sleutelden de initiatiefnemers de afgelopen jaren aan een combinatie van verbouw en nieuwbouw. Adviseurs van KNHM foundation en Arcadis dachten onder meer mee over de inrichting van de buitenruimte en hielpen de initiatiefnemers bij het vergroten van draagvlak – een uitdagende opgave.

John: "Het was best een klus om iedereen op één lijn te krijgen, maar inmiddels is het merendeel van het dorp doordrongen van de voordelen. De gezamenlijke huisvesting maakt de exploitatie een stuk goedkoper, en door het opknappen van het complex kunnen we

het gebouw straks voor veel meer functies gebruiken. Bovendien kunnen er op de huidige locatie van de basisschool woningen worden gebouwd, waardoor Merselo een gezonde bevolkingssamenstelling behoudt. De verhuizing levert aan alle kanten winst op."

Maurice Bergmans
adviseur KNHM foundation

"Dit project heeft veel impact op de leefbaarheid van het dorp. Heel mooi om daar een steentje aan bij te dragen."

Wijk Raam Uden:

Ogen en oren voor de buurt

Hoe krijg je grip op problemen die zich achter de voordeur afspelen? En hoe kunnen actieve buurtbewoners tijdig signaleren dat het even minder gaat met een straat- of wijkgenoot? Het zijn twee belangrijke vragen voor Wijk Raam Uden, een buurtinitiatief dat zich inzet voor meer sociale samenhang en levendigheid in de Udense wijk Raam.

“Raam is een klassieke jaren 70 wijk met weinig voorzieningen,” vertelt initiatiefnemer Folkert Soetenga. “Omdat er geen natuurlijk ontmoetingspunt is, spreken mensen elkaar minder snel spontaan aan en kan het makkelijk gebeuren dat iemand in de problemen komt, zonder dat zijn of haar buren daar iets van merken. Met ons initiatief willen we dat zoveel mogelijk proberen te voorkomen.”

Wijk Raam Uden wil een schakelfunctie vervullen tussen buurtbewoners en de professionals die in de buurt actief zijn. Om dat mogelijk te maken zijn er onlangs twintig straatcontactpersonen geworven, die fungeren als ‘de ogen en oren’ van de buurt. Folkert: “De straatcontactpersonen zijn alert op signalen dat er iets mis kan zijn. Gordijnen die de hele dag dicht zijn, een tuin die er verwaarloosd bijligt of een buurtbewoner die al heel lang niet

buiten komt. Door dat soort signalen tijdig door te geven aan professionals die in de buurt actief zijn, kun je soms in een later stadium een hoop ellende voorkomen.”

Wijk Raam Uden wordt ondersteund door het team Zorg, Welzijn & Wonen van KNHM foundation. Het team denkt onder meer over de vraag hoe het initiatief ‘toekomstbestendig’ kan worden georganiseerd, helpt bij het opzetten van een training voor de straatcontactpersonen en gaat onderzoeken hoe de initiatiefnemers op meer structurele basis kunnen samenwerken met de professionals, van welzijnswerker tot wijkregisseur. Folkert: “Over het algemeen weten we elkaar goed te vinden, maar het nog gaat tamelijk ad hoc. Het zou mooi zijn als we meer samen in de wijk optrekken en zichtbaarder zijn voor de bewoners.”

Team Zorg, Welzijn & Wonen

Dit landelijke team van KNHM foundation bundelt kennis op het gebied van initiatieven in zorg, welzijn en wonen. Kennis die we inzetten bij nieuwe initiatieven, die we beschikbaar stellen binnen ons uitgebreide netwerk en kennis die we gebruiken om adviesmethodieken te ontwikkelen.

Bostuintafel

Catering als talentontplooiing

Eten verbindt. Dat uitgangspunt staat centraal in Bostuintafel coöperatie, een initiatief dat mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt klaarstoomt voor een beroep in de catering. ‘Er lopen veel mensen met onzichtbare culinaire talenten rond.’

Bostuintafel coöperatie richt zich op mensen die zonder hulp moeilijk aan de slag komen op de arbeidsmarkt. De coöperatie, die in Almere drie ‘buurT-Thuizen’ exploiteert, biedt mensen met een migrantenachtergrond de mogelijkheid om ervaring op te doen in een professioneel cateringbedrijf. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten. De nieuwe Nederlanders leren in een laagdrempelige omgeving de kneepjes van het vak. En met de winst die Bostuintafel maakt, worden de kosten van de docenten en andere begeleiders terugverdiend.

Volgens initiatiefneemster Sandra Manintveld vormt Bostuintafel voor veel deelnemers een ontbrekende schakel naar de arbeidsmarkt of de maatschappij. “In buurten met veel statushouders kom je regelmatig mensen tegen

die veel culinaire ervaring of talent hebben, maar nog niet klaar zijn voor een bestaan als zelfstandige kok. Bijvoorbeeld omdat ze met onverwerkte trauma’s rondlopen, last hebben van een taalbarrière of onvoldoende op de hoogte zijn van de eisen op het gebied van voedselbereiding. Door ze gericht te begeleiden, helpen we hen ook om die laatste stap te zetten.”

Bij de begeleiding van dit initiatief speelt ook KNHM foundation een belangrijke rol. KNHM foundation hielp de initiatiefnemers onder meer bij het in kaart brengen van de verdienmogelijkheden, maar dacht ook mee over de fondsenwerving die nodig is om de drie buurthuizen van een professionele keuken te voorzien. Mede dankzij deze ondersteuning wordt dit voorjaar in BuurT-Thuis Karibu de eerste van de drie keukens in gebruik genomen.

KNHM-adviseur Ferdinand Mesu is enthousiast: “Bostuintafel is een fantastisch initiatief dat mensen de kans geeft om door te groeien in datgene waarin ze uitblinken en dat heel gericht bijdraagt aan de omschakeling naar een inclusieve samenleving. En ik weet inmiddels uit ervaring dat ze ook zalig eten bereiden.”

Ferdinand Mesu

adviseur KNHM foundation

“De initiatiefnemers streven echt naar een paradigma shift: een omslag in de manier waarop de maatschappij aankijkt tegen de integratie van statushouders. Een heel mooi project om te begeleiden.”

Museumboerderij West-Frisia

Uitbreiding als overlevingsstrategie

Betere bezoekersvoorzieningen, meer mogelijkheden voor groepen en een toekomstbestendig museum. Met het nieuw te bouwen bezoekerscentrum De Kapberg slaat Museumboerderij West-Frisia meerdere vliegen in één klap. KNHM foundation dacht mee over het werven van sponsors en fondsen.

Op Museumboerderij West-Frisia is een begrip in Hoogwoud en omstreken. Het museum, ondergebracht in een stolpboerderij uit 1857, belicht het boerenleven aan het begin van de vorige eeuw. Hoewel West-Frisia jaarlijks duizenden bezoekers trekt, zijn de voorzieningen van het museum beperkt. Een nieuw bezoekerscentrum is dus gewenst. “Vrijwel de hele museumboerderij is ingericht als tentoonstellingsruimte,” zegt museumbeheerder Esther de Best. “Daardoor is er eigenlijk te weinig ruimte om onze bezoekers goed te kunnen ontvangen. In een nieuw bezoekerscentrum kunnen we betere horeca- en toiletvoorzieningen onderbrengen, maar hebben we ook de mogelijkheid om nieuwe activiteiten aan te bieden.

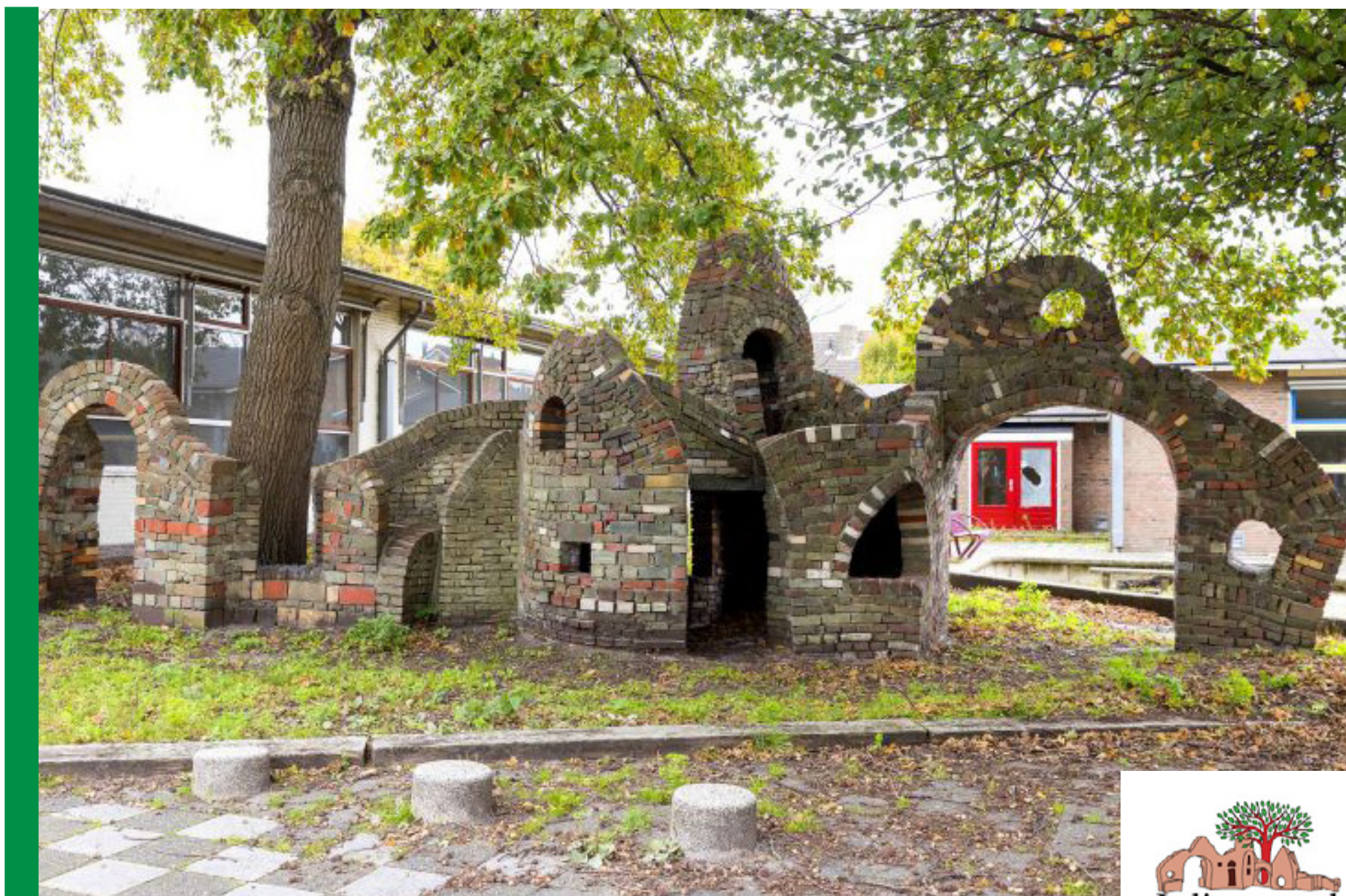
Dat geeft ons veel meer armslag.”

Bij de plannen voor het bezoekerscentrum speelde ook KNHM foundation een belangrijke rol. KNHM-adviseur Marco Veendorp hielp de initiatiefnemers bij het opstellen van een brochure waarin de plannen van West-Frisia werden gepresenteerd en dacht mee over het aanschrijven van fondsen en het benaderen van sponsors. Esther: “Zonder Marco’s aanjaagfunctie had het project misschien nog wel op de planken gelegen.”

Inmiddels heeft de stichting een flink deel van het benodigde kapitaal bij elkaar gesprokkeld. Binnenkort beslist de gemeenteraad van Opmeer over toekenning van het resterende bedrag. Esther hoopt op een goede afloop. “Net als andere kleinere musea moeten we het in toenemende mate hebben van de dingen die we naast het museum doen. Zoals het ontvangen van schoolklassen of het aanbieden van groepsarrangementen. Met een nieuw bezoekerscentrum kunnen we goed op die trend inspelen én nieuwe doelgroepen binnenhalen. Dat is voor ons voortbestaan op langere termijn ontzettend belangrijk.”

Julianapark Hillegom

Ontmoetingsplaats met waterberging

Hillegom krijgt een groene huiskamer. Een groep bewoners wil het gebied rond een voormalige basisschool inrichten als een groene ontmoetingsplaats voor en door de buurt. Een uitdagende ontwerppuzzel.

Op dit moment is het gebied rond de gesloopte basisschool Hilmare nog vrij kaal. Maar als het aan de bewoners van Meer en Dorp ligt, verandert het terrein de komende jaren in een gevarieerd buurtpark met een mediterrane uitstraling. Ze vroegen twee jaar geleden aan de gemeente of ze de vrijgekomen plek voor de aanleg van een buurtpark konden gebruiken. “Meer en Dorp is een relatief oude wijk met weinig groen,” vertelt Gerard Brom, voorzitter van de Stichting Prinses Julianapark. “Daarom vinden we het belangrijk dat er een groene plek komt, waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. Een park om de hoek zorgt voor verbinding en levendigheid en draagt daarmee bij aan de sociale cohesie in de wijk. Daar zetten wij ons graag voor in.”

Ook KNHM foundation is betrokken bij de plannen voor het park. KNHM foundation hielp de initiatiefnemers onder meer met benaderen van politici en MVO-partner Arcadis maakte een ontwerp dat aan een stevig pakket eisen moest voldoen. “De gemeente wilde in het kader van waterberging een grote vijver in het park realiseren,” vertelt KNHM-adviseur Sophieke Klaver. “De stichting vond dat, vanwege spelende kinderen in het park, geen goed idee. Uiteindelijk is er in samenspraak een oplossing gevonden waarbij het water gefaseerd in een dieper gelegen opvang wegzakt. Het zit heel ingenieus in elkaar.”

Ook wethouder Jan van Rijn is enthousiast over het project. “Soms komen burgers met hele mooie plannen, maar moet de overheid het uiteindelijk allemaal uitvoeren. Bij het Prinses Julianapark is dat totaal niet aan de orde. De initiatiefnemers hebben echt hun mouwen opgestroopt om iets te realiseren waar de buurt straks de vruchten van kan plukken. Het is echt participatie zoals participatie bedoeld is.”

kort

Samenwerking met Arcadis

Om sociale initiatieven op het gebied van leefbaarheid nog beter te kunnen begeleiden werkt KNHM foundation nauw samen met ontwerp- en consultancybureau Arcadis. Met het Arcadis-KNHM MVO Programma geeft Arcadis invulling aan haar maatschappelijke betrokkenheid en krijgt KNHM foundation de mogelijkheid een beroep te doen op de expertise van Arcadis-medewerkers. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten. Dankzij het programma kan KNHM foundation burgerinitiatieven veel effectiever ondersteunen en krijgen burgers de beschikking over kennis op het gebied van bijvoorbeeld gebouwen, ruimtelijke ordening of businessplannen. En door aan burgerinitiatieven mee te werken, dragen Arcadis-medewerkers een steentje bij aan de maatschappij, kunnen ze hun kennis vanuit een geheel andere

invalshoek inzetten en vergroten ze hun eigen netwerk. Inmiddels zijn bij de helft van alle initiatieven die KNHM foundation begeleidt medewerkers van Arcadis betrokken.

Hun ondersteuning is vaak gericht op de technische en procedurele aspecten van een project. Van het maken van een bouwtekening of exploitatieberekening tot het aanvragen van complexe vergunningen. En van het berekenen van bouwkundige constructies tot het maken van een landschapsontwerp.

We doen het samen! Festival

Door het zichtbaar maken van initiatieven van actieve bewoners, kunnen we elkaar inspireren en aanmoedigen om samen te werken aan een nieuwe samenleving. Tijdens het We doen het samen! Festival willen we actief burgerschap stimuleren en het succes van vele lokale initiatieven in héél Nederland laten zien en vieren. Bijna 600 actieve burgers wisten zaterdag 9 juni 2018 de weg te vinden naar de oude Prodentfabriek in Amersfoort. Het was een dag vol ontmoetingen, kennis, inspiratie én pitches met zicht op maar liefst 10.000 euro voor moedige initiatieven. En tijdens de tweede editie van het We doen het samen! Festival bleek wel hoeveel bijzondere burgerinitiatieven en sociale projecten Nederland rijk is. Van pluktuin tot muziektheater, van een puppyclub tot kunstproject voor zwerfjongeren: in heel het land ontstaan de mooiste samenwerkingen tussen buurtgenoten van alle leeftijden en achtergronden.

Het We doen het samen! Festival organiseren we ook echt samen: een initiatief van KNHM foundation en VSBfonds, en mede mogelijk gemaakt door Stichting DOEN, Nederland Zorgt Voor Elkaar (NLZVE), LSA Bewoners, Jantje Beton, Landelijke Vereniging Kleine Kernen, Movisie, Voor je buurt, NOV, RCOAK, SESAM Academie en Sluylterman van Loo.

participaties

Wij geloven dat ondernemerschap, in plaats van het verlenen van subsidie, uiteindelijk gezondere en meer duurzame initiatieven voortbrengt. Om dat ondernemerschap te stimuleren investeert KNHM Participaties in initiatieven die bijdragen aan sociale cohesie. Op dit moment is KNHM Participaties betrokken bij zo'n 20 sociale ondernemingen en bewonersbedrijven: financieel betrokken in de vorm van aandelen of leningen en niet-financieel in de vorm van coaching, kennis of netwerk.

Bewonersbedrijven zijn gericht op ontmoeting en op het bieden van ruimte aan bewoners en hun activiteiten. Ze zijn ambitieus, willen regie houden over hun initiatief en maken impact. Initiatieven die uitstekend passen in de huidige participatiesamenleving waarin bewoners het heft in eigen hand nemen. Naast financiering voor de aankoop van vastgoed helpt KNHM Participaties deze initiatieven met vragen als 'Wat is het pand nu waard?', 'Wat ben ik straks aan onderhoud kwijt?', of 'Hoe krijg ik het pand exploitabel en hoe ga ik met mijn huurders om?'. Bij de advisering van bewonersbedrijven maakt KNHM Participaties ook gebruik van de expertise van Arcadis-medewerkers.

Reuring in de Rieshoek

Inwoners kopen oud schoolpand

De initiatiefnemers van de Rieshoek kunnen weer opgelucht ademhalen. Onlangs bereikten ze met de gemeente overeenstemming over de aankoop van hun multifunctionele dorpspand. KNHM foundation hielp met de financiering en zat met beide partijen om de tafel.

De Rieshoek is een begrip in Noordlaren (Groningen). De voormalige dorpschool huisvest onder meer een kinderopvang, een dorpskapper en een dagbestedingscafé en fungeert als een belangrijk trefpunt in het Groninger dorp. Toch was het voortbestaan van het dorpsinitiatief lange tijd onzeker.

“De eigenaar van het pand, de gemeente Haren, had vergaande plannen om het voormalige schoolgebouw tegen een commercieel tarief te verkopen,” vertelt Eric Raad, namens KNHM foundation bij het project betrokken. “Dat zou voor de initiatiefnemers echt de doodsteek zijn geweest. Maar na een uitgebreide politieke lobby zijn ze er toch in geslaagd om de gemeenteraad aan hun kant te krijgen. Ze mogen de oude

school tegen een schappelijke prijs overnemen en de gemeente neemt het achterstallige onderhoud op zich.”

Volgens Maartje Peters, secretaris van de Rieshoek, betekent de aankoop een belangrijke impuls voor de leefbaarheid van het dorp. “De Rieshoek vormt een laagdrempelig trefpunt waar je overdag even binnen kan lopen. De school ligt aan een plein waar kinderen mooi buiten kunnen spelen en er is een dagcafé waar mensen met afstand tot de arbeidsmarkt actief zijn. In een klein dorp met weinig voorzieningen is zo'n plek heel waardevol.”

Het project wordt vanuit verschillende kanten door KNHM foundation ondersteund. KNHM Participaties dekte een deel van het aankoopbedrag met een lening, Arcadis maakte een onderhoudsplan en KNHM foundation hielp bij het opstellen van een exploitatiemodel. Maartje: “KNHM foundation heeft op bijna elk denkbaar vlak met ons meegedacht: bestuurlijk, juridisch, bouwkundig en financieel. Bovendien hebben ze ons geholpen om het politieke spel op een behendige manier te spelen. Dat heeft ons heel ver gebracht.”

Nieuwe fabriek voor Chocolatemakers

Transparant van boon tot reep

Chocolatemakers kan weer jaren vooruit. Dit najaar opent de Amsterdamse chocoladeproducent een nieuwe, 100% duurzame fabriek in het Amsterdamse havengebied. Mét bezoekersfunctie en een zelfvoorzienend energiedak.

Met de nieuwe fabriek gaan een aantal wensen van het Amsterdams bedrijf in vervulling. “Op onze huidige locatie in Amsterdam Noord waren we al een tijdje uit ons jasje gegroeid,” vertelt Enver Loke, een van de drijvende krachten achter het bedrijf. “En dankzij de nieuwe bezoekersfunctie kunnen onze relaties straks zien hoe de cacaoketen in elkaar zit en hoe wij de productie hebben ingericht. Hopelijk inspireert dat bezoekers om ons voorbeeld te volgen.”

De nieuwe fabriek, op een steenworp afstand van de Amsterdamse cacaoterminal, laat niet alleen stapsgewijs zien hoe Chocolatemakers te werk gaat, maar is ook nog eens volledig energieneutraal. “De energie wordt opgewekt door een groot, transparant dak van zonnepanelen,” vertelt Rens Groeneveld, adviseur van KNHM foundation.

“Dat is een innovatie die nog niet eerder in Nederland op deze schaal is toegepast, maar die wel helemaal past bij de bedrijfsfilosofie van Chocolatemakers: duurzaamheid in elke stap van de keten.”

Bij de financiering van de nieuwe fabriek is ook KNHM Participaties betrokken. Zij helpen met start- of doorgroekapitaal en richt zich daarbij steeds vaker op de financiering van vastgoed. Tegelijk blijft KNHM Participaties gedurende de looptijd van de investering ook niet-financieel nauw betrokken, onder meer als coach.

Voor Chocolatemakers betekent de investering van KNHM Participaties een belangrijke steun in de rug. Enver: “Als duurzame onderneming pakken we veel zaken wezenlijk anders aan. We vervoeren een deel van onze cacaobonen per zeilschip, proberen de winst zoveel mogelijk naar het land van herkomst te laten terugvloeien en ontwikkelen ons eigen volledig composteerbare verpakkingsmateriaal. Zo’n werkwijze vergt niet alleen hogere aanloopkosten, maar ook een veel langere adem. De ondersteuning van KNHM Participaties sluit daar perfect op aan.”

Sjoerd Veerman

adviseur KNHM foundation

"Dit is een mooi voorbeeld van een initiatief dat eigenlijk alles zelf kan, maar net op een specifiek onderdeel wat steun nodig heeft. Precies wat KNHM foundation graag doet: mensen ondersteunen in hun eigen kracht."

Nieuwe accommodatie voor De Nijkamphoeve

"We gaan op alle fronten vooruit"

De Haagse BuurtBoerderij De Nijkamphoeve is een erkende publiekstrekker. Toch koesterden de initiatiefnemers van de boerderij al jaren een grote wens: een overdekte ruimte voor de ontvangst van schoolklassen in het 'koude seizoen'. Binnenkort wordt de nieuwe ontvangst- en cursusruimte in gebruik genomen.

Bijna was het doek gevallen voor De Nijkamphoeve. Maar in 2012 nam een groep buurtbewoners de kinderboerderij over van de gemeente Den Haag. Ze toverden het complex om tot een 'buurtboerderij plus', die jaarlijks maar liefst 22.000 bezoekers trekt. "De Nijkamphoeve is een prachtig trefpunt voor jong en oud," zegt Sjoerd Veerman, als KNHM-adviseur bij de boerderij betrokken. "De boerderij heeft een theehuis waar je iets kunt eten of drinken, er zijn moestuinen voor omwonenden en er is een kinderboerderij waar kinderen spelenderwijs met dieren kennismaken. Echt een plek met meerwaarde voor de buurt."

Net als de meeste kinderboerderijen uit de jaren 70 was De Nijkamphoeve niet berekend op activiteiten

binnenshuis. Daarom zetten de initiatiefnemers zich de afgelopen periode in voor de bouw van een ontvangst- en cursusruimte. Met succes: op 30 maart wordt deze uitbreiding van de boerderij officieel geopend. Penningmeester Ed Vols is tevreden. "Dankzij de nieuwe accommodatie kunnen we eindelijk ook in de wintermaanden groepen basisscholieren ontvangen en activiteiten zoals cursussen aanbieden. Bovendien wordt ons theehuis uitgebreid met een professionele keuken, zitplaatsen voor bezoekers en een invalidetoilet. We gaan er echt op alle fronten op vooruit."

De nieuwbouw is onder meer mogelijk gemaakt door een lening van KNHM Participaties. KNHM ondersteunde de Nijkamphoeve bovendien door de inzet van een bedrijfscoach, dacht mee over het op peil houden van het vrijwilligersbestand en hielp de deelnemers met het opstellen van een businessplan. Ed: "KNHM foundation heeft ons geprikkeld om na te denken hoe we zelf meer inkomsten kunnen generen, zodat we minder afhankelijk zijn van sponsorgelden en donaties. Daardoor zijn we niet alleen zichtbaarder, maar ook een stuk stabiel geworden."

cijfers

**KNHM foundation is vertegenwoordigd
in heel Nederland**

**KNHM foundation
en Arcadis
vormen samen
een landelijk
netwerk van**

**400
adviseurs**

**Oprichtings-
jaar is**

1888

**15
regionale
teams**

Jaarlijks doen

125

**bewonersgroepen
mee aan Kern met Pit**

**Jaarlijks participeren 130
scholen in Nederland en
België in techniek - en
kunst**

**Onze adviseurs zetten zich vrijwillig in voor
jouw project**

**KNHM foundation
is onafhankelijk**

**10.000
vrienden
van KNHM**

**VSBfonds en
KNHM foundation
investeerden al in 20
initiatieven vanuit
KNHM Participaties**

50

**workshops
door heel
Nederland
waar
burger-
initiatieven
hun kennis
delen**

**Jaarlijks
adviseren we
300
sociale
initiatieven**

**De begeleiding
is naar jouw wens:
van eenmalig advies tot
intensieve samenwerking**

HKH Prinses Beatrix is beschermvrouwe

kern met pit

Bedenk een initiatief dat ten goede komt aan je straat, buurt of wijk en zorg ervoor dat je jouw idee binnen een jaar tijd verwezenlijkt.

Die uitdaging staat centraal in Kern met Pit, de jaarlijkse leefbaarheidswedstrijd van KNHM foundation.

Jaarlijks doen er 125 bewonersgroepen mee.

Een gezamenlijke opknapbeurt voor het dorpshuis, een stadstuin en een speelplaats die ook toegankelijk is voor kinderen met een beperking: het wemelt in Nederland van de goede ideeën. In Kern met Pit stimuleren we groepen bewoners om daadwerkelijk met hun leefomgeving aan de slag te gaan. De wedstrijd, die KNHM foundation sinds 1978 organiseert, daagt bewoners uit om hun idee binnen een jaar te realiseren. Verwezenlijken de initiatiefnemers hun plan? Dan belonen we hen met de onderscheiding ‘Kern met Pit’ en een bedrag van 1000 euro. Daarnaast wint het beste project in elke provincie een trofee. Tenslotte kunnen de trofeewinnaars meedingen naar de nationale Gouden Pit: een eretitel en een flinke steun in de rug in de vorm van 3000 euro voor het project.

www.kernmetpit.nl

Schooltuinoogst te koop!

Groente- en fruitkar Vriescheloo

De laatste winkel van het Groningse dorp Vriescheloo sloot jaren geleden zijn deuren. Maar dankzij de groente- en fruitkar van basisschool De Driesprong kunnen de inwoners weer wekelijks voor verse groente en fruit in hun dorp terecht. Een leefbaarheidsinitiatief dat naar meer smaakt.

Op het eerste gezicht is het plein van de Driesprong een schoolplein als alle andere. Maar vanaf het late voorjaar verandert het plein elke dinsdagmiddag in een kleine markt. Op die dag verkopen basisschoolleerlingen wekelijks hun schooltuinoogst met behulp van de nieuwe groente- en fruitkar. Deze verplaatsbare kraam brengt de groente vers van het land bij de klanten en zorgt ervoor dat de leerlingen spelenderwijs de kneepjes van het winkelvak leren. “De leerlingen nemen zelf alle onderdelen van de verkoop voor hun rekening,” vertelt Mijntje de Bruin van de Dorpsraad. “Zoals het vaststellen van een goede prijs, maar ook het wegen en het afrekenen van de groente en het fruit. Het is echt praktijkervaring uit het boekje.”

De groente- en fruitkar, winnaar van de Gouden Pit van Kern met Pit editie 2017-2018, vloeit voort uit een eerder initiatief van de dorpsraad en de basisschool. Ze toverden een paar jaar geleden een braakliggend stuk grond in Vriescheloo om tot dorpschooltuin. Om de groente van de vijfhonderd meter verderop gelegen schooltuin naar het dorp te vervoeren, ontwikkelden de initiatiefnemers vorig jaar een verrijdbare kraam. Met de opbrengst van de groente- en fruitkar dekken de initiatiefnemers de kosten van zaaigoed, gereedschap en mest. Dankzij de Gouden Pit-prijs kan de schooltuin zonder subsidie draaien en is het dorp weer een belangrijke voorziening rijker.

Mijntje: “Ouders én leerlingen zijn ontzettend blij met dit initiatief. Op de Facebook-pagina, waar wekelijks wordt vermeld wat de oogst is, komen veel enthousiaste reacties binnen. ‘Supertof project’, schreef een moeder nog onlangs. Dat verwoordt denk ik wel mooi hoe het dorp hier tegenover staat.”

Honden als sociaal bindmiddel

Stichting Puppyclub Sociaal

Hoe doorbreek je de eenzaamheid van veel mensen in een verzorgings- of verpleegtehuis? Die vraag spookte al een tijdje door het hoofd van hondentherapeut en trainer Marian Dekker. Tot ze op een ochtend ineens de oplossing wist: met honden.

Het idee mondde uit in Stichting Puppyclub Sociaal, een initiatief waarin vrijwilligers regelmatig met hun hond langs gaan in een van de verzorgingstehuizen rond het Zuid-Hollandse Brielle. De honden blijken een perfect middel om jong en oud met elkaar in contact te brengen.

“Veel ouderen in verzorgingstehuizen leiden een teruggetrokken leven,” vertelt Marian. “Soms zitten ze een groot deel van de dag voor zich uit te staren. Door met een hond bij deze ouderen op bezoek te gaan, haal je ze even uit hun isolement. Honden roepen bij veel mensen gevoelens van vertedering op en zorgen ook meteen dat er een gespreksonderwerp is tussen de vrijwilligers en de ouderen. Je ziet de bewoners echt opleven.”

Met hun project, provinciaal prijswinnaar van Kern met Pit editie 2017-2018, hopen de initiatiefnemers niet alleen de eenzaamheid te bestrijden, maar ook de betrokken vrijwilligers een mooie ervaring mee te geven. Marian: “De meeste vrijwilligers vinden het heel dankbaar om bij ouderen langs te gaan. Ook omdat ze vaak zien dat ze met hun bezoek iets in beweging zetten. Bijvoorbeeld bij dementerende bewoners, die zich door de komst van een hond ineens weer een stukje van hun verleden herinneren. Dat leidt regelmatig tot ontroerende momenten.” Inmiddels is Stichting Puppyclub Sociaal een begrip in de regio Voorne-Putten. KNHM foundation dacht mee over de opzet en organisatie van het vrijwilligersnetwerk. Marian: “Mede dankzij de adviezen van KNHM foundation hebben we ons initiatief in een stichting ondergebracht. Daardoor heeft Puppyclub Sociaal een steviger basis gekregen en kunnen we ons nog beter concentreren op ons hoofddoel: het bestrijden van eenzaamheid.”

WIND!

Theater als collectieve rouwverwerking

Vijftig jaar geleden trok een windhoos een verwoestend spoor door het dorp Tricht. In de muziektheatervoorstelling WIND! blikte de dorpsbevolking uitgebreid terug op de ramp. ‘Voor veel bewoners heeft het drama eindelijk een plaats gekregen.’

Vóór 1967 hadden de meeste Nederlanders niet van Tricht gehoord. Maar in juni van dat jaar werd het Betuwse dorp volkomen onverwacht getroffen door een windhoos die de bevolking in diepe rouw onderdompelde. Tijdens de ramp kwamen vijf mensen om het leven, vielen tientallen gewonden en werd een groot deel van het dorp weggevaagd.

Een halve eeuw later leeft de ramp nog volop in Tricht. De windhoos stond zelfs centraal in WIND!, een muziektheatervoorstelling én tentoonstelling voor en door het dorp. WIND!, tweede prijs-winnaar van Kern met Pit editie 2017-2018, volgt de lotgevallen van een aantal dorpsbewoners na de ramp, en koppelt daarmee een belangrijk stuk dorpsgeschiedenis aan collectieve rouwverwerking.

Initiatiefnemer en productie leider Ton van Vlijmen: “De windhoos is altijd een onderwerp geweest dat gevoelig lag in het dorp. Maar mede door de inzet van KNHM-adviseurs, die bij het maakproces betrokken waren, hebben we de gebeurtenissen kunnen vertalen in een aansprekende theatertekst. Dat bood veel mensen de gelegenheid om de ramp te herbeleven en met elkaar te delen. Voor het dorp een belangrijke ervaring!”

WIND! werd negen keer in een uitverkocht dorps-huis gespeeld en oogstte veel waardering bij pers en publiek. Volgens Ton hebben het muziektheaterstuk en de tentoonstelling dan ook voor veel verbinding gezorgd. “Door de voorstelling zijn veel nieuwe contacten ontstaan. Mensen die elkaar nauwelijks kenden, maar ineens samen op de planken stonden of met elkaar aan een decor werkten. Bovendien is er een dialoog op gang gekomen tussen mensen die de ramp uit eigen ervaring kunnen navertellen, en dorpingen die de windhoos alleen van horen zeggen kenden. Het heeft het dorp echt een stimulans gegeven.”

kort

Workshops en trainingen

Het 'empoweren' van de initiatiefnemers gebeurt primair door adviseren en begeleiden van projecten. Gedurende het jaar bieden we ook diverse kennisworkshops en trainingen aan. We bieden daarbij niet alleen kennis maar ook een netwerk aan. Zo organiseerden we in 2018 zo'n 25 workshops door het hele land: van bedrijfsplan maken en social media tot binden van vrijwilligers en filmpje maken. De workshops zijn gratis toegankelijk. Kijk voor het actuele aanbod op www.knhm.nl/workshops. Daarnaast organiseerden we samen met LSA bewoners eind 2018 voor de vierde keer het trainingstraject Pitchen voor Impact. In een 12-weken durend traject werken ondernemende bewonersinitiatieven onder begeleiding van een coach aan hun bedrijfsplan, volgen ze workshops over bijvoorbeeld financiële administratie en de organisatie van het team en leren ze de geheimen van een goede pitch.

Schrijf je in voor de GRATIS workshops en themabijeenkomsten op www.knhm.nl of www.kernmetpit.nl

Bedrijfsplan maken	22 mei Noord-Holland Amsterdam	17 september Noord-Brabant Den Bosch
Boeien en binden van vrijwilligers	8 mei Gelderland Arnhem	23 mei Friesland Drachten
	27 mei Utrecht Breukelen	
Communicatieboost	16 april Limburg Heerlen	
Crowdfunding	13 februari Zuid-Holland Rotterdam	7 mei Overijssel Deventer
Filmpje maken	19 maart Zeeland Goes	11 april Drenthe Meppel
	17 april Utrecht Culemborg	15 mei Overijssel Almelo
	21 mei Noord-Brabant Den Bosch	
Fondsenwerving	20 februari Limburg Grathem	13 maart Flevoland Almere
	14 mei Utrecht Woerden	
Pitchen	11 december Limburg Maastricht	
Pitchen voor Impact	4 april - 27 juni Landelijk	
Placemaking	18 september Gelderland Arnhem	
Rechtsvormen en organisatie van je burgerinitiatief	9 april Overijssel Deventer	26 september Noord-Holland Amsterdam
Social media	5 maart Utrecht Utrecht	6 juni Groningen Haren

Actuele gegevens vind je op www.knhm.nl en www.kernmetpit.nl

Word adviseur bij KNHM foundation!

“Ik ga vaak met de initiatiefnemers aan de keukentafel zitten. Vervolgens is het een kwestie van het enthousiasme verder aanwakkeren en kritische vragen stellen. De rest doen de bewoners voor het leeuwendeel zelf.”

Lijkt het je een uitdaging om actieve burgers te begeleiden bij hun plannen voor de verbetering van hun leefomgeving? Heb jij een breed netwerk? Organiseer je graag bijeenkomsten en workshops? En wil jij je vrijwillig inzetten door je kennis, netwerk en tijd te delen met maatschappelijke projecten? Word dan vrijwillig adviseur van KNHM foundation! Je inzet als vrijwillige adviseur biedt, naast uitbreiding van je eigen netwerk, inspiratie en collegialiteit, zinvol werk met burgerinitiatieven en ondernemende wijk- of bewonersbedrijven. Ook kun je kosteloos deelnemen aan verschillende trainingen die nuttig zijn voor je persoonlijke en professionele ontwikkeling. Het vrijwilligerswerk vraagt HBO/WO werk- en denkniveau en minimaal 5 jaar relevante werk- en levenservaring. Het kost je ongeveer twee dagen per maand.

Kijk op www.knhm.nl/word-adviseur voor meer info.

artcadia

‘Artcadia, Imagine your future’.

**De stad Artcadia, het jaar 2080. Hoe leven we met elkaar?
Hoe ziet ons vervoer eruit? Hoe gaan we om met gebouwen, de ruimte,
het water en ons milieu?**

Tijdens de landelijke techniek- en kunstwedstrijd die KNHM foundation samen met Arcadis en Canon organiseert buigen leerlingen van de tweede klas havo/vwo zich over het leven in de fictieve toekomststad Artcadia, in het jaar 2080. De deelnemers bedenken nieuwe, creatieve oplossingen voor actuele, mondiale problemen. Hiermee laten we jongeren zien hoe je techniek kunt inzetten om wereldomvattende problemen op te lossen. Voor KNHM foundation is Artcadia bovendien een manier om mensen op een jonge leeftijd te interesseren voor hun leefomgeving. De afgelopen jaren heeft Artcadia een aantal baanbrekende ideeën opgeleverd. De bedenkers van het winnende project maken een onvergetelijke reis naar een Europees project waar Arcadis bij betrokken is.

Gwenn van der Schee
adviseur KNHM foundation

"Het leek me een mooie uitdaging om mijn kennis over te brengen op een heel andere doelgroep. In mijn werk bij Arcadis denk ik eigenlijk regelmatig na over dezelfde onderwerpen als de leerlingen van Artcadia. Zoals: welke materialen kun je het beste gebruiken? En hoe breng je nog meer groen en planten in het ontwerp? Ik was dan ook best verrast door het niveau en de kennis van sommige leerlingen van die leeftijd tijdens het schoolbezoek. Je merkt dat het dan echt gaat leven en dat ze ook gerichter vragen gaan stellen. Leuk om van hen eens heel andere ideeën te horen, oplossingen die je niet snel verwacht. Niet allemaal direct toepasbaar, maar het levert zeker nieuwe inspiratie op!"

Het slimme park

Het Dr. Knippenberg College uit Helmond was de winnaar van Artcadia editie 2017-2018 met hun idee 'Het Slimme Park': een park met allerlei technische hulpmiddelen.

Zo voorzien zonnepanelen een groot deel van het park van stroom, staan er overal slimme prullenbakken (afval wordt automatisch gescheiden en opgeruimd) en slimme picknicktafels (met een ingebouwd zonnepaneel). De Gemeente Helmond is zeer onder de indruk en ziet zeker mogelijkheden voor dit slimme park in de slimste wijk van Europa: Brainport Smart District Brandevoort (Helmond, Noord-Brabant).

KNHM foundation is vertegenwoordigd in alle provincies | We zijn geen fonds, maar richten ons juist op het geven van advies | Onze adviseurs zetten zich vrijwillig in voor jouw project | Er zijn meer dan 400 professionals actief voor KNHM foundation | De begeleiding is naar wens: van eenmalig advies tot intensieve samenwerking | KNHM foundation is onafhankelijk | We kunnen gemakkelijk de kennis van Arcadis-medewerkers inzetten | KNHM foundation zit als adviseur aan jouw keuken-, tuin- of koffietafel | We organiseren jaarlijks gratis workshops door het hele land waar burgerinitiatieven elkaar inspireren en kennis kunnen delen

Mensen kunnen zelf hun leefomgeving veranderen en verbeteren.

Heb je daar hulp bij nodig?

Ga naar www.knhm.nl

